

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

I § 2 foreslaas det, at den Bestemmelse, som blev indført for nogle Aar siden, hvorefter Staten ved direkte Tilskud og billige Laan skulde støtte Privatkøb af Jord til Tillægsjord til disse smaa Husmandsbrug, nu udvides derhen, at man ikke alene bibeholder Tilskuddet og Laangivningen, men tillige lemper Kravene til den Sikkerhed, der hidtil er forlangt for disse Statslaan, saa at Laanene kan placeres yderligere, end de hidtil har kunnet. Det er indlysende, at saaledes som Gældsforholdene ligger i de fleste Landbrug, er det meget vanskeligt at placere saadanne Statslaan, dersom de ikke kan placeres ret yderligt, og jeg vil tro, at en Bestemmelse som denne vil sætte noget mere Gang i de private Bestræbelser for Fremskaffelse af Tillægsjord.

En anden Fremgangsmaade, som foreslaas i § 2, gaar ud paa at aabne Adgang til at sammenlægge to mindre Brug, dog saaledes, at de to Brug ikke, naar de er sammenlagt, maa udgøre mere end 8 ha middelgod Jord. Tillige foreslaas det, at den Ejer, hvis Brug bortfalder, og som paa den Maade ikke mere har noget Landbrug, faar Fortrinsret til at erholde et nyt Statshusmandsbrug.

Den tredje Fremgangsmaade, der foreslaas i § 2, gaar ud paa, at et mindre Landbrug, som trænger til Tillægsjord og ikke kan faa det ad de af mig her nævnte Veje, kan lægges ind under et større Landbrug, dersom Ejeren af dette større Landbrug er villig til at afgive saa megen Jord til en rimelig Pris, at der derpaa kan oprettes et nyt Statshusmandsbrug. Det vil i ikke saa faa Tilfælde være saaledes, at et indeklemt Husmandsbrugs Jord ligger meget mere bekvemt for en større Ejendom end Jord, der ligger langt borte fra Bygningerne paa den større Ejendom. En saadan Ombytning vil da være af betydelig Værdi for Gaarden og samtidig muliggøre, at der oprettes et nyt ordentligt Brug i Stedet for det lille Brug.

For at fremme Bestræbelserne ad de to sidstnævnte Veje foreslaas det, at dersom Beboelseshuset ved et saadant Brug, der skal nedlægges, er nogenlunde forsvarligt at bo i, og det derfor er vanskeligt at faa Prioriteterne afløst ved Nedlæggelsen, kan Jordlovsudvalget give Laan i et saadant Beboelseshus til en Landarbejderbolig. En saadan Bestemmelse vil sikkert ogsaa virke til Fremme af Fremskaffelse af Tillægsjord.

Den fjerde Fremgangsmaade er den, at dersom Ejeren af et lille Brug ikke kan faa Tillægsjord ad de Veje, jeg har nævnt,

men kan sælge sit Brug til en anden, som maaske har Indkomster paa anden Maade og derfor ønsker at faa et saadant lille Brug til Supplering af sine Indkomster, skal en saadan Sælger af et mindre Brug have Fortrinsret til at faa et nyt Statshusmandsbrug; han vil paa den Maade ikke, naar han har solgt sit lille Brug, komme til at staa og fylde op i de arbejdsløses Rækker.

I § 3 foreslaas dernæst, at kan der ikke skaffes en Ordning ad de her af mig nævnte Veje, og Amtskommissionen skønner, at en Ansøger burde have Tillægsjord fra en Ejendom, der ligger umiddelbart op til hans Brug, og han ikke kan købe Jord fra den paagældende Ejendom til en rimelig Pris, kan der ske Indstilling til Statens Jordlovsudvalg om, at der foretages Ekspropriation af et passende Areal, som det findes forsvarligt at skille fra den store Ejendom, og som det skønnes ønskeligt at faa lagt ind under det lille Brug. Dersom Jordlovsudvalget slutter sig til Amtskommissionens Indstilling, og Ejeren af Gaarden, hvorfra Jord søges tilvejebragt, nægter at sælge for en Pris, som Udvalget skønner er forsvarlig, kan Udvalget lade det paagældende Areal ekspropriere.

Med Hensyn til Erstatningen for Jorden bestemmes det i § 4, at der for den eksproprierede Jord skal ydes fuld Erstatning, som fastsættes af vedkommende Vurderingsraad under Appel til Skyldraadet og Over-Skyldraadet. Finder Jordlovsudvalget imidlertid, efter at der er fastsat et Vederlag for den eksproprierede Jord, at den Erstatning, som ifølge Over-Skyldraadets Ansættelse skal udredes af Jordfonden til Ejeren af Gaarden, er for stor i Forhold til det offentlige Interesse i Ekspropriationens Gennemførelse, bortfalder Ekspropriationen.

§ 5 indeholder visse Regler, som der skal tages Hensyn til, dersom man gaar til Ekspropriation af Jord til Tillægsjord til disse smaa Brug. Der staar:

„Ekspropriation til disse Formaal kan som Regel kun foretages fra Landejendomme med en Grundværdi af over 50 000 Kr. I ganske særlige Tilfælde kan der dog efter Indstilling fra Statens Jordlovsudvalg til Ministeriet for Landbrug og Fiskeri med dettes Billigelse eksproprieres fra mindre Landejendomme, naar deres Grundværdi overstiger 40 000 Kr.

Ekspropriationen maa kun gøres gældende med Hensyn til Jordarealer, hvis Adskillelse fra Hovedlodden ogsaa efter Jordlovsudvalgets Skøn ikke virker skadelig for Ejendommens Drift, ligesom den